

Łączy nas pamięć - akcja „Żonkile” 2017

Władze Rzeczypospolitej Polskiej ustanowiły 19 kwietnia - Dniem Pamięci o Holocauście i Przeciwdziałaniu Zbrodniom Przeciw Ludzkości. Uczniowie Zespołu Szkół w Choroszczy po raz kolejny uczcili ofiary Holokaustu oraz wzięli udział w ogólnopolskiej akcji społeczno – edukacyjnej „Żonkile” zorganizowanej przez Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN. Ma ona na celu upamiętnienie 74. rocznicy powstania w getcie warszawskim, które było pierwszym miejskim powstaniem w okupowanej Europie.

Wiosną 1943 przed ostateczną likwidacją getta przebywający w nim Żydzi podjęli się zbrojnego czynu. W getcie działały wówczas Żydowska Organizacja Bojowa i Żydowski Związek Wojskowy. Obie organizacje postanowiły połączyć siły i pokierować czynem zbrojnym.

19 kwietnia 1943 r. oddziały niemieckie przystąpiły do ostatecznej likwidacji getta, przeciwstawili im się przede głównie ludzie młodzi, mimo że zdawali sobie sprawę z nikłych szans na zwycięstwo. Kierowała nimi chęć odwetu na Niemcach, zadania wrogowi możliwie wysokich strat, a przede wszystkim wybierali godną śmierć z bronią w rękę.

Walka była nierówna. Słabo uzbrojeni, wygłodzeni i osłabieni Żydzi stawali przeciwko silnym, dobrze wyszkolonym żołnierzom oraz policjantom niemieckim pod dowództwem Jürgena Stroopa. Niemcy byli zaskoczeni zdecydowanym oporem powstańców.

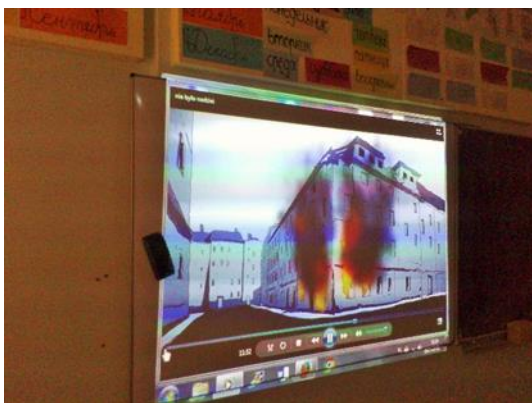
Powstanie w getcie warszawskim można podzielić na kilka etapów. Początkowo Żydzi otwarcie wystąpili przeciwko siłom niemieckim. Później ukrywali się w schronach, kanałach i piwnicach, dlatego Niemcy tropili ich za pomocą psów, przeczesując i podpalając dom po domu.

W nierównej walce słabo uzbrojeni powstańcy wytrwali trzy tygodnie. W tym czasie Niemcy zrównali getto z ziemią, zabijając i wywożąc Żydów do obozów. 8 maja w otoczonym przez Niemców schronie przy ulicy Miłej przywódca walk Mordechaj Anielewicz wraz z grupą kilkudziesięciu powstańców odebrali sobie życie. Za symboliczną datę zakończenia powstania uznaje się 16 maja 1943 r., gdy Niemcy wysadzili Wielką Synagogę na Tłomackiem. Getto warszawskie przestało istnieć. Nielicznym bojowcom udało się wydostać kanałami z płonącego getta. Jednym z nich był ostatni dowódca ŻOB Marek Edelman. To właśnie z jego osobą związane są żonkile - symbole akcji społeczno – edukacyjnej Muzeum POLIN. Marek Edelman w każdą rocznicę powstania w getcie warszawskim dostawał te rośliny od anonimowej osoby. Sam również co roku 19 kwietnia składał pod Pomnikiem Bohaterów Getta bukiet żółtych kwiatów – często były to właśnie żonkile. Dziś kwiaty te mają symbolizować pamięć, szacunek i nadzieję. Kwitną one w tym samym czasie, gdy obchodzona jest rocznica powstania w getcie warszawskim.

Marek Edelman

<http://warszawa.naszemiasto.pl/artukul/marek-edelman-powrocil-na-uranow-upamietnia-go-mural-przv.3708948.artgal.t.id.tm.html>

19 kwietnia w naszej szkole rozpoczęły się egzaminy gimnazjalne, stąd Dzień Holocaustu i 74. rocznicę wybuchu powstania w getcie warszawskim upamiętniliśmy tydzień wcześniej. W ramach lekcji historii uczniowie klas pierwszych i drugich gimnazjum obejrżeli film "Nie było żadnej nadziei. Powstanie w getcie warszawskim 1943" przygotowany przez Muzeum POLIN. Dzięki poruszającej projekcji uczniowie poznali jak wyglądało życie społeczności żydowskiej Warszawy tuż przed wybuchem wojny,

okoliczności utworzenia getta oraz życie codzienne jego mieszkańców do momentu wybuchu powstania. Jednak kluczową częścią obrazu była animacja, ukazująca przebieg powstania w getcie warszawskim. Skupiła się ona na motywach postępowania poszczególnych bohaterów, autentycznych postaci biorących udział w walkach: Mordechaja Anielewicza, „Kazika” Symcha Rotema, Marka Edelmana, Cywii Lubetkin oraz Tosi Altman. Dzięki animacji gimnazjaliści mogli poznać powstanie z całym jego ładunkiem emocjonalnym i dramaturgią wydarzeń. Zrozumieć niemoc powstańców, ale również chęć walki o to, by umrzeć z honorem, a nie z głodu, czy w obozie koncentracyjnym.

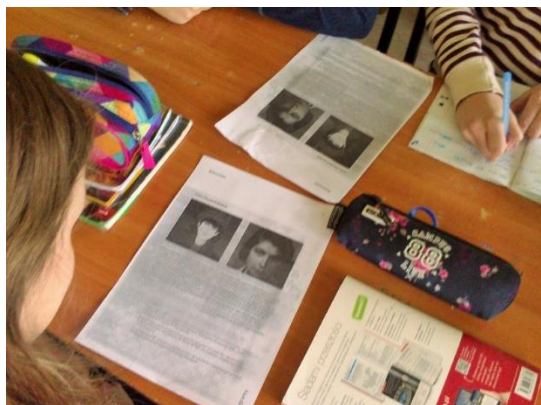
Film bardzo zainteresował i poruszył młodzież. Skłonił do refleksji nad ciemną stroną natury ludzkiej oraz negatywnymi skutkami działania człowieka: wojną i ludobójstwem. W niektórych klasach wywiązały się dyskusje na temat motywacji uczestników powstania, własnych ocen tego wydarzenia oraz postaw Polaków wobec walki Żydów w getcie warszawskim oraz Polaków, którzy pomagali ratować Żydów podczas II wojny światowej.

Ponadto uczniowie pracując w grupach analizowali biogramy bohaterów filmu, zastanawiali się, co różni i co łączy biografie poszczególnych uczestników walk w getcie warszawskim. Poznali także dalsze losy powstańców, którym udało się przeżyć II wojnę światową.

Obchody Dnia Holocaustu oraz udział w ogólnopolskiej akcji społeczno – edukacyjnej „Żonkile” umożliwiły gimnazjalistom poszerzenie wiedzy o tragedii 6 milionów Żydów. Była to jednak nie tylko lekcja historii, ale przede wszystkim szacunku, tolerancji i empatii. Młodzież jednogłośnie stwierdzała, że o tych, którzy zginęli w czasie zagłady, nie wolno zapomnieć.

Wiedza o Holokauście powinna być przekazywana kolejnym pokoleniom, by pamiętając o tragedii kreowały one przyszłość wolną od nietolerancji, uprzedzeń i nienawiści.

Ewa Zalewska